

Kurt Larsson

SÄBY - MIN HEMBYGD

Borgbylokalen

SÄBY
HEMBYGDSFÖRENING
Grundad 1924

En berättelse om Borgbylokalen

Borgbylokalen, som man säger, är mer än en lokal den är en fastighet med beteckningen Borgby 1:4. Den ligger på en höjd strax intill den gamla fästningen Borgby Skans efter Västeråsvägen, ca en kilometer öster om Kolbäck. Skansen och Borgbylokalen ligger i Säby socken, nära gränsen till Kolbäcks socken. Här något om dess historia.

Metodistkapell

Metodisterna på orten var i slutet av 1800- talet i behov av en lokal för sina möten. Karl Andersson som ägde angränsande jordbruk skänkte dem en tomt eller rättare sagt en kulle och den 19 december 1885 fick Metodistförsamlingen lagfart på fastigheten. Ett kapell uppfördes av stående timmer och inreddes med både altarring och vaktmästarbostad.

En för tillfället tillräckligt religiös fröken, Hulda Åberg, bodde där en tid och innehade tjänsten som vaktmästare. Hulda gifte sig senare med Hjalmar Norberg och flyttade till Smebruket i Mölntorp. Där blev de till ett färgstarkt par, dock ej i religiös bemärkelse.

I Borgbykapellet anordnade metodisterna sina möten och höll söndagskola för barn. Detta fortgick till i slutet av 1920- talet, dock i avtagande omfattning. Industrialiseringen var på gång och folk bebodde i större utsträckning tätorterna och metodisterna ville flytta efter, om man bara kunde avyttra kapellet. Efter stor vanda och många turer såldes slutligen fastigheten till Bondeförbundet (nuvarande Centern) i Säby. Förutom köpeskillingen på 4.000:- föreskrevs i avtalet att man inte fick använda lokalen till syndig, offentlig dans.

I detta religiösa sammanhang kan nämnas att i Åskebro fanns en Missionshydda.

Bondeförbundsrörelsen tar över kapellet

Bondeförbundet i Sverige hade sitt ursprung från 1888, men då under benämningen Lantmannapartiet. Bondeförbundet som självständigt politiskt parti bildades 1910. Säby Bondeförbundsavdelning grundades sju år senare, den 7 juli 1917. Invigningen av den förvärvade och efter-

längtade lokalen skedde den 17 september 1933. Ordföranden Alrik Hällgren, Hällby, höll invigningstalet.

Efter beslut på ett möte den 4 april 1935 byggdes altarringen och vaktmästarbostaden om till estrad respektive läktare.

Bilismen på 1940- talet gjorde att en parkeringsplats var nödvändigt mark härför arrenderades gratis av David Karlsson som nu ägde det angränsande jordbruket. David, eller KEV- Kalle som han kallades, grundade Kolbäcks Elektriska Verkstad 1919. Han började där tillverka radioapparater tillsammans med Luxors grundare.

Borgbylokalen i behov av upprustning

Borgbylokalen var krävande i underhåll, bland annat höll taket på att rasa in. Lösningen blev att bondeförbundarna 1955 överlät lokalen till ungdomsgenerationen Svenska Lantbygdens Ungdomsförbund SLU som hade bildats 1932.

Från ved- till fotogeneldning

Kapellet var som sig bör högt till tak. Så det gällde att elda hårt i vedkaminen om man ville få upp temperaturen. Det var till och med nödvändigt att börja eldningen dagarna innan mötena och tillställningarna. Vid ett tillfälle hade två SLU- ynglingar tagit på sig uppgiften att elda. Uppgiften fick inte högsta prioritet hos dem, dom glömde bort uppdraget. För sent uppdagade de två sitt misstag. Att i all hast tända en brasa med sur ved är inte det lättaste. Därför hämtades lite bensin från lättviktsmotorcykeln (liknande moped) som dom då hade kommit farande på. En kopp bensin slängdes i kaminen. Kvarvarande glöd antände omedelbart bensinen med resultat att kaminen for i luften och landade lite varstans i lokalen. Hur ynglingarna upplevde situationen där dom trevade sig fram i den tjocka röken kan man lätt föreställa sig. Dock hade det inträffade det goda med sig att en fotogenkamin införskaffades i all hast.

På senare tid

En grundlig upprustning av fastigheten gjordes 1980. Då klausulen om syndig dans nu synes preskriberad hyrs idag lokalen ut för sammankomster till föreningar och privatpersoner.

Berättelser i serien Säby Min Hembygd

- Del 1 Hembygdsföreningens bildande
Klockarn i Säby
Säby Manskör
Mölntorps Musikkår
- Del 2 Mölntorps Smidesfabrik
- Del 3 Mölntorps samhälle och skola
- Del 4 Alfred Eriksson, levnadshistorie.
- Del 5 Kvarnar och kvarnlivet i Mölntorp
- Del 6 Borgbylokalen
- Del 7 Fattigstugorna i Säby
- Del 8 Carl August Riddersporre, levnadshistorie.
- Del 9 Kittelbacken i Håskesta
- Del 10 Säby Elektriska Distributionsförening
- Del 11 Herrevadsbro, Kolbäck
- Del 12 Postgången i Säby

Webbplats: <http://w1.220.telia.com/~u22002071>